

Lisätiedot:

sosiaali- ja terveystoiminnan johtaja Ulla Tikkanen, puh. 050 355 3246
etunimi.sukunimi@kauniainen.fi

Kauniainen on vuonna 2018 hyväksytyssä kaupunkistrategiassa asettanut tavoitteeksi Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman valmistamisen. Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma hahmottuu viiden tahtotilan avulla. Jokaisen tahtotilan - Osallisuus, Yhdessä, Turvallisuus, Oppiminen, Onnellisuus - toteuttamiseksi on kuvattu toimenpiteet, mittarit ja vastuutahot sekä yhteistyökumppanit. Hyvinvointisuunnitelman tavoitteita täsmennetään vuosittain kaupungin strategiatyön ja talousarviovalmistelun yhteydessä. Suunnitelman tavoitteet ovat poikkihallinnollisia ja niitä toteutetaan usein moniammatillisissa tiimeissä. Suunnitelmassa mainitulla taklaustiimillä tarkoitetaan 3-4 henkilön ydinryhmää, jossa on edustajat eri toimialoita ja joka vastaa koko hyvinvointisuunnitelman koordinoinnista ja jalkauttamisesta. Poikkihallinnollinen Tejo-työryhmä, jolle taklaustiimi raportoi etenemisestä, on keskeinen rakenne suunnitelman toteuttamisessa.

Ehdotus Kauniaisten Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaksi **liitteenä** ja siitä saadut lausunnot ovat **oheismateriaalina**.

Valiokuntien ja neuvostojen lausunnot

Sosiaali- ja terveystoiminnan valiokunta kiittää saaduista lausunnoista lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman luonnokseen. Kuten yhdyskuntavaluokunnan lausunnossa mainittiin, hyvinvointisuunnitelman toimenpideohjelman valmisteluun on osallistettu laajasti eri tahojen toimijoita ja eri näkökulmat on saatu hyvin esiin. Kaikki toimialat ovat olleet edustettuna TEJO-työryhmän työskentelyn kautta (Terveystoiminnan edistämisen johtaminen).

Suomenkielinen varhaiskasvatus- ja opetusvaliokunta nostaa esille erityisesti lasten, nuorten ja perheiden osallisuuden vahvistamisen ja näkee sen keskeisenä tahtotilana ja tavoitteena. Toteuttamisessa Granin malli ja yksilöllisen ja yhteisöllisen opiskeluohjelman kehittäminen ovat keskeisiä.

Ruotsinkielinen varhaiskasvatus- ja opetusvaliokunta korostaa myös osallisuuden näkökulmaa sekä tavoitteena että toimenpiteinä. Osallisuuden ja verkostoyhteistyön ja ehkäisevän työn vahvistamisen sekä varhaisen puuttumisen tulee olla myös opiskeluohjelman tärkeä perusta. Toimenpiteinä valiokunta tuo esille Granin mallin, opiskeluohjelman osallisuudenvuosikellon ja verkostokoulutuksen kaikille lasten ja nuorten parissa toimiville ammattilaisille.

Nuorisovaliokunta pitää tärkeänä erityisesti nuorisotakuumallia, jonka merkitys korostuu tilanteessa, jossa laajennettu oppivelvollisuus vaatii aikaisempaa vahvempaa yhteistyötä ja vuoropuhelua. Toimenpiteinä tuodaan esille osallisuuden vuosikello, Granin malli ja verkostoitumista vahvistavat koulutukset lapsille, nuorille, vanhemmille ja ammattilaisille.

Liikuntavaliokunta korostaa osallisuuden vahvistamisen tärkeyttä. Verkostoitumista vahvistavat koulutukset lapsille, nuorille, vanhemmille ja ammattilaisille ovat valiokunnan mielestä tärkeitä. Liikuntavaliokunta korostaa erityisesti sitä, että Granin mallin eli harrastustakuumallin, tulee jatkossa olla pysyvä toimintatapa Kauniaisissa.

Kulttuurivaliokunta pitää tärkeänä sitä, että suunnitelmassa lasten, nuorten ja perheiden osallisuus on tärkeällä sijalla ja näkee itsekin sen keskeisenä tavoitteena ja tahtotilana. Toimenpiteistä osallisuuden vuosikello, Granin malli ja verkostoitumista vahvistavat koulutukset lapsille, nuorille, vanhemmille ja ammattilaisille ovat tärkeitä. Granin mallissa, eli harrastustakuumallissa, kulttuurivaliokunta haluaa tuoda esille eri kulttuuriharrastusten tärkeyden.

Yhdyskuntavaliokunta korostaa, että kahden ensimmäisen tahtotilan (Osallisuus - Kuntalainen keskiössä ja Yhdessä - Fiksun toiminnan, talouden ja yhteistyön Kauniainen) toteutuksessa tärkeää on viestiminen laaja-alaisesti eri medioiden kautta asioista, jotka koskettavat ja kiinnostavat lapsia, nuoria ja perheitä. Kolmas tahtotila (Turvallisuus - Vihreä kävelykaupunki) on tunnistettavissa paitsi psyykkisen, myös fyysisen turvallisuuden edistämiseksi ja siten kaupunkiympäristön toteutukseen liittyväksi teemaksi. Turvallisuusteema on valiokunnan mielestä tärkeä. Lausunnossa tuodaan esille turvallisuusnäkökulmasta kehitettäviä asioita: yleisten alueiden kameravalvonta yhteistyössä poliisin kanssa vuonna 2021; vuonna 2020 toteutettu katuvalaistuksen uudistamisen hanke ja turvallisen koulureitin merkitseminen luontoon. Kaupunkiratahankkeen yhteydessä parannetaan myös raideturvallisuutta. Laaja-alaisessa yhteistyössä esitetään turvallisuuskartan laatimista ympäristön turvallisuuden ja moninaisuuden havainnoimiseksi. Yhdyskuntatoimi järjestää tarvittaessa teemakartan laadinnan alustaksi. Myös muiden näkökulmien yhteydessä esitetyt tavoitteita valiokunta pitää ajankohtaisina ja tärkeinä.

Nuorisovaltuuston lausunnossa muistutetaan, että Kouluterveyskysely 2019 mukaan häirintä, mielenterveyshaasteet sekä kouluväsymys ja -uupumus ovat huolenaiheita nuorten keskuudessa. Näiden ongelmien ratkaiseminen on erityisen tärkeää koronan ja etäkoulun takia. Suunnitelmassa esitetyt toimenpide-ehdotuksia pidetään hyvänä. Nuoret tuovat esiin lounaan merkityksen jaksamiseen, minkä vuoksi kouluruokaan tulee kiinnittää huomiota. Kirjasto on myös monelle nuorelle tärkeä paikka, jossa voi sekä opiskella että perehtyä kulttuuriin myös laajemmin. Panostukset ruotsinkieliseen tarjontaan on syytä pitää nykyisellä tasolla.

Vammaisneuvosto tuo lausunnossaan esille sen, että esim. tahtotiloissa Osallisuus ja Yhdessä ei huomioida vammaisia tai vammaisten lasten vanhempia kohderyhmänä. Erityisryhmien osallistaminen mm. maksuttomaan harrastustoimintaan koulupäivän yhteydessä ja muuhun toimintaan on tärkeää huomioida.

Sosiaali- ja terveysvaliokunnan lausunto

Sosiaali- ja terveysvaliokunta pitää suunnitelman vahvuutena sitä, että se on tehty poikkihallinnollisesti, yhdessä ja osallistaen. Hyvinvointisuunnitelman toimenpiteet ovat konkreettisia ja niiden yksityiskohdat tarkennetaan vuosittaisten suunnitelmien yhteydessä.

Yhtenä tietopohjana on käytetty mm. Kouluterveys2019 kyselyn tuloksia, joiden mukaan erityisiä pääkaupunkiseudun nuorten huolenaiheita ovat jo pitkään olleet häirintä, mielenterveyshaasteet sekä kouluväsymys ja -uupumus. Näihin ilmiöihin pitäisikin tämän hyvinvointisuunnitelman toimenpiteiden avulla päästä käsiksi ja löytää ratkaisuja. Tähän liittyen tärkeä toimenpide on Osallisuustavoitteessa mainittu tarve tunnistaa osallisuuden katveeseen jäävät lapset ja nuoret ja kohdentaa heille tukitoimenpiteitä jo aikaisessa vaiheessa, ennalta ehkäisevästi. Granin mallin kehittämiseksi on tärkeä rooli myös tästä näkökulmasta. Lisäksi esitetään, että hyvinvointisuunnitelman toteutusajanjaksoksi muutettaisiin vuodet 2021–2023 vuosien 2020–2022 sijaan.

Valiokuntien lausuntojen vaikutus hyvinvointisuunnitelmaan

Lausuntojen perusteella voi todeta, että valiokunnat ja neuvostot pitävät Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmassa esitettyä viittä tahtotilaa, niihin liittyviä tavoitteita ja vastuu- ja yhteistyötahoja hyvinä ja perusteltuina. Nuorisovaltuusto ja sosiaali- ja terveysvaliokunta tuovat esille Kouluterveyskyselystä (2019) nousseet huolenaiheet - häirintä, mielenterveyshaasteet sekä kouluväsymys ja -uupumus – joihin on tärkeä puuttua erityisesti korona-ajan aiheuttaminen vaikutusten takia. Keväällä 2021 toteutettavan Kouluterveystutkimuksen tuloksista saamme uusinta tietoa ilmiöissä tapahtuvista muutoksista.

Toimenpiteinä tulivat erityisesti esille osallisuuden vahvistaminen, Granin malli, opiskeluhuollon osallisuudenvuosikello sekä verkostokoulutus kaikille lapsille ja nuorille, vanhemmille ja ammattilaisille. Esitetään, että Granin mallin eli harrastustakuumallin, joka koskee sekä liikunta- että kulttuuriharrastustoimintaa, tulee jatkossa olla pysyvä toimintatapa Kauniaisissa. Turvallisuuskartan valmistaminen mahdollistaa sukupolvien kohtaamisen, mihin mahdollisuuteen olisi hyvä tarttua. Kaikki lapset, nuoret ja perheet, myös erityisryhmät on huomioitava suunnitelman toteutuksessa. Viestinnän ja tiedottamisen lasten ja perheiden palveluista täytyy olla monipuolista ja jatkuvaa. Vammaisneuvoston esittämät tekniset huomiot korjataan ja kuvataan, mitä taklaustiimillä tarkoitetaan. Hyvinvointisuunnitelmaa toteutetaan vuosittain talousarviovalmistelun yhteydessä asetettavien tavoitteiden kautta. Toteuttamisessa huomioidaan myös muut voimassa olevat poikkihallinnolliset ohjelmat, kuten Ehkäisevän päihdetyön ohjelma. Tavoitteiden konkretisoimisessa ja toteuttamisaikataulussa huomioidaan valiokuntien esittämät painotukset.

Kaupunginhallitus:

Valtuusto hyväksyy ehdotuksen Kauniaisten kaupungin lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaksi vuosille 2021–2023.

.....

Sosiaali- ja terveysjohtaja Ulla Tikkanen selosti hyvinvointisuunnitelman sisältöä.

Päätös:

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Liitteet:

Kauniaisten lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma

Oheismateriaali:

Valiokuntien lausunnot
Nuorisovaltuuston lausunto

Vammaisneuvoston lausunto